

Suopäiväperhoset

Perhosasiantuntija Jussi Päivinen: Soiden päiväperhoset ovat kranttuja mutta komeita

Soiden päiväperhoset eivät ole pelanneet korttejaan hirveän hyvin evoluution kilpajuoksussa.

Perhoset lentoon!

Tiukka katse, kesäpartaa ja harottavat hiukset... sehän on tietysti perhonen! Rakkaudesta lajiin -kampanjassa liihottaa heinäkuussa suokirjosiipi kavereineen.

Suopäiväperhoset – ongelmassa ihmisen ja ominaisuuksiensa ansiosta

Mikä on tehnyt ihmisestä eläinkunnan menestyneimmän lajin? Ainakin taipumus käyttää mitä erilaisinta ravintoa ruoakseen sekä kyky elää mitä moninaisimmissa elinympäristöissä. Ja ihminen on vielä sopeutuvainen ympäristön muutoksiin. Tällaisista ominaisuuksista soilla elävät päiväperhoset voivat haaveilla vain nevalaisen kosteissa yönissaan.

Jos ihmisen lähipitseria sulkee ovensa, yleensä vastaavanlainen löytyy muutaman korttelin päästä – ainakin kaupungissa. Tai sitten voi vaihtaa pitsan syönnin terveellisempään ruokaan, kuten vihanneksiin.

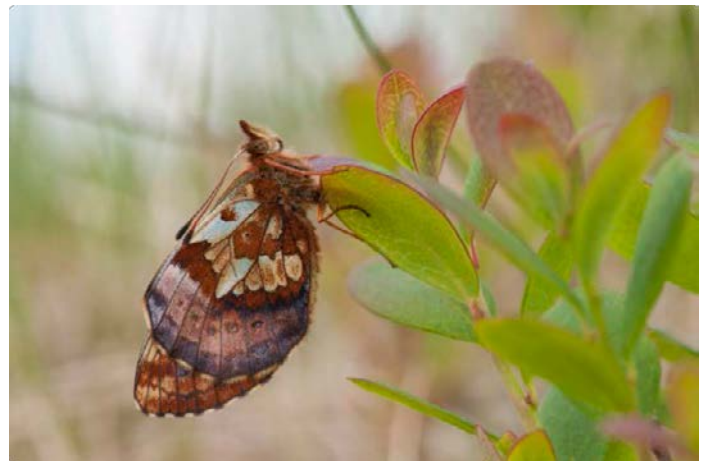
Mutta ei suolla elävä rahkahopeatäplä voi yhtäkkiä vaihtaa ravintokasviaan lakasta mustikaksi. Jos suon kuivatus on hävittänyt alueelta lakan, myös sitä ravinnokseen käyttävä rahkahopeatäplä häviää väistämättä.

Älkäämme kuitenkaan heittäkö vielä lopullisesti suopäiväperhosten puolesta pyyhettä kehään, sillä suojelualueilla soiden ennallistamisen vaikutukset näkyvät tuoneen valoa suopäiväperhosten tilanteeseen. Tästä minulla on omakohtaistakin kokemusta, sillä olen nähnyt omin silmin rahkahopeatäplien palaavan ennallistetulle suolle.

Voin kertoa, että tällaiset havainnot nostavat työmotivaatiota paljon enemmän kuin mahdolliset pikkubonarit palkan lisänä. Jos suopäiväperhosilla menee hyvin, pärjään minäkin!

RÄMEKYLÄPERHONEN. KUVA: JUSSI MURTOSAARI

RAHKAHOPEATÄPLÄ. KUVA: JUSSI MURTOSAARI

RAHKAHOPEATÄPLÄ. KUVA: JUSSI MURTOSAARI

Biologin ura alkuun seitsemän markan perhosaavilla

Vuonna 1978 sain ukiltani kuusivuotiaana seitsemän markkaa taskurahaa. Päätös sen käyttämisestä oli helppo: äkkiä Keravan lelukauppaan ostamaan perhosaavia. Siitä alkoi lopullisesti kiintymyksenä luontoon ja perhosiin.

Suhtauduin perhostenkeräilyyn alusta alkaen suurella vakavuudella. Tätä kuvaa hyvin perhoshaverini kanssa tekemämme vastine paikallislehden juttuun, jossa kritisoitiin perhosten tappamista harastuksen vuoksi. Meidän teinipoikien tuohduksissa kirjoittama vastineemme loppui toteamukseen: ”Mikäli luonnontieteilä ei olisi harjoitettu jo vuosisatoja, emmehän erottaisi porkkanaa hevosesta!” (Kyseinen perhoshaverini on muuten tällä hetkellä osastonjohtajana Suomen ympäristökeskuksessa.)

Perhosten aktiivinen keräily jäi osaltani jo 1990-luvulla. Silti vuosituhaten alussa väitöskirjaa tehdessäni Jyväskylän yliopistossa käytin tietenkin perhosia tutkimustyökaluina. Oli iso vahvuus, että olin harrastukseni myötä oppinut tuntemaan lajien lisäksi niiden ekologian.

Metsähallituksessa vastaan luonnonsuojelualueiden elinympäristöjen ennallistamisen ja hoidon kehittämistä ja ohjauksesta. Perhosia maastossa en siis valitettavasti juuri työaikana näe. Jos-sain taustalla ovat kuitenkin koko ajan pikkupojasta lähtien hankitut muistot perhosista erilaisissa elinympäristöissä. Se antaa päivästä päivään lisävoimia ponnistella elinympäristöjen hoitajana haastavissakin olosuhteissa!

KUVA: MIKKO KUUSSAARI

Jussi Päivinen on tutkinut intohimoisesti perhosia 7-vuotiaasta asti eli liki 35 vuotta. Haaviin on jäänyt vuosien varrella paitsi upeita perhosia myös dosentin ja filosofian tohtorin arvot. Päivinen koordinoi suojelualueiden ennallistamista ja pyrkii näin takaamaan mieluisat elinpaikat rakkaille perhosilleen.

KUVA: MIKKO KUUSSAARI

JUSSI MURTOSAARI

rakkaudesta

L A J I I N

Suopäiväperhoset

- ♥ Yhdeksän lajin poppoo: suokirjosiipi (kuvassa), suokelta-perhonen, rämehopeatäplä, muurainhopeatäplä, rahka-hopeatäplä, suohopeatäplä, saraikkoniittyperhonen, suonokiperhonen ja rämekylmän-perhonen.
- ♥ Sateisina ja pilvisinä päivinä pysyvät visusti piilossa.
- ♥ Kärsivät etenkin soiden ojituksesta.
- ♥ Pystyvät elämään vain soilla ja taantuneet, paikoin hävinneetkin, 30 viime vuoden aikana.

www.metsa.fi/rakkaustalajiin

METSÄHALLITUS

KUVA: JUSSI MURTOSAARI